

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
M-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA KASZUBSKIEGO POZIOM ROZSZERZONY

ARKUSZ POKAZOWY

DATA: **4 marca 2022 r.**

CZAS PRACY: **210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **35**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 14 stron.
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Możesz korzystać ze słowników językowych.

MMKK-R0-**100**-2203

Wëbierzë jeden z pòstãpnëch tematów i napiszë wëprócowanié.

- Twòja prôca mùszi miec nômni **350 słów**.
- Numer wëbrónégò tematu wpiszë w krótkã.
- Zapiszë wëprócowanié w wëznaczonym placu. Nie piszë na marginesach.

Temat 1. (0–35)

**Jak w lëteraturze wëzwëskiwóny je mòtiw dodómù? Zinterpretuj zagadnienié.
W rozwózaniach òdwòlój sã do dowodów: *Chëcze* Jana Trepczika i *Droga dodóm* Éwë Warmòwsczi.**

Jón Trepczik

Chëcze

Jô òdszedł òd waji na czas dłudzi ju
Rodné mòje lubòtné chëcze,
A nimò te, stojita w òczach dali,
Òbjimòta swòjiznã, zwëczã.
 Jô wiedno sã widzã jak bël jem bòrénk,
 Jak gùtorzã kòl przededwiérzi,
 Jak wzéróm na kòsników w latny pòrénk,
 Na dim co sã z kòmina kùrzi.
Òj chëcze! Domòcym wcyg jesta dlò mie,
Mie za wama serce wcyg bije,
Żòl wiedno przejimò, a snije,
 Że waji òbròzk we mie do smiercë mdze.
 Na sztòłt waju jô mdã chcòł wzerac,
 Jak czedes rôz bãdã ùmierac.

J. Trepczik, *Chëcze*, w: *Poezja Zrzeszyńców, Biblioteka Pisarzy Kaszubskich*, t. 8, Gdańsk 2013, s. 505.

Éwa Warmòwskò

Droga dodóm

Strzébrzną drogã
Sklëniãcã òd słuńca parminiów
i mòji ceszbë
jidã dodóm.
Jak cë bãdze jakòs nié tak,
rozmaijice w żëcym biwò
Warcë dodóm!
Tuwò cało i dëch òdpòcziwò.
Tuwò aniołë
skrzidła mają rozjãtë w kòzdim nòrcë.
Tuwò pòmału plënie czas
I chùtchi bije serce.
Przińdzë dodóm
i naceszë sã szczescym dzecyjnych lat.
Doma przezdżë wszëtczë chaje, szorë

i żôle.
Tuwò zagòją sã twòje renë.
Strzébrną drogã
wòrt je warcëc dodóm.
Na taczé pòwrotë wiedno
je dobri czas.
Matinczi słowa i òjca wezdrzenié czëjesz i widzysz
jak za dòwnëch lat.

É. Warmòwskò, *Droga dodóm*, [w:] *Trapë do nieba*, Bączkò Hëta 2006, s. 84.

Temat 2. (0–35)

Kaszëbie gwësno nôlepi w òjczëznie. Rozważë zagadnienié, òdwòliwającë sã do załączonégò tekstu i wëbrónégò dokazu z kaszëbsczi lëteraturë.

Józef Bòrzëszkòwsczi

W roczëznã pòswiãceniô pòmnikã Jarosza

Dwasta lat temù w Sławòszënie kòl Żarnówca, na Nordze, ùrodzył sã Floriòn Cenòwa (sóm sã pisòł: Cenòva). Gòdómë i pizemë ò nim, że to pierszi całã gãbã bùdzëcél kaszëbsczégò lëdu, òjc lëteraturë kaszëbsczi i najégò kaszëbskò-pòmòrsczégò regionalizmù. To bùdzenié za żëcò Cenòwë za baro sã nie ùdało. Równak jegò dokazë, mëslë, a òsoblëwie dwie rozmòwë – *Pòlòcha z Kaszëbã* i *Kaszëbë z Pòlòchã* – a i „Skòrb kaszëbskò-słowińsczi mòwë” sprawiłë, że ò Kaszëbach dowiedzòł sã cali słowińsczi i germańsczi swiat. Ju za żëcò Cenòwa nalòzył swój mòl w niejedny encyklopedii.

Czej Cenòwa ùmarł, ùrodzony tu we Wielu Herusz Derdowsczi, 35 lat òd Cenòwë młodszi, napisòł ò nim kù pamiãcë bëlny wiersz *Wòjkasyn ze Sławòszëna*.

Do grobù Cenòwë pielgrzimujemë nié le w czas wiòldzi roczëznë. Dżëń w dżëń sã z nama jegò mëslë. Do grobù Hieronima Derdowsczégò pielgrzimka mdze dalekò. Ùmarł i spòczął na wieczy w Hamerice. Równak zanim tam mùszòł szëkac lepszégò losu, òstawił nama tu na Pòmòrzim, w Pòlsce *Czòrlińszczégò*, a w nym kaszëbsczim Panu Tadeùszu *Marsz kaszëbsczi*, co je òd pòkòleń, dzãka melodii Féliksa Nowòwiejsczégò [...] himnã kaszëbsczim.

Jarosze Derdowsczi, co to i ù nas sã rodzył a do szkòlë chòdzył, òstawił téż nama dokazë *Walek na jarmarku* i *Jasiek z Knieji* – stãdka òd Wdzydzów i Wielò, a przede wszëszczim te: *Ò panu Czòrlińszczim, co do Pùcka pò sęcë jachòł* i *Kaszëbë pòd Widnem*. To w tim òstatnym, napisónym na 200-latną roczëznã òswòbòdzeniô Mniemców i chrzescëjaństwa òd tërecczégò jarzma, je ta bëlnò inwòkacjò:

*Piãkny Kraju Kaszëbsczi, Zemio Òbiécãno,
Wszãdze Twëch dzyrszczich sënów wiòlgò cnota znanò,
Nigdzie ju nie nalëzesz dzys na swiece kãtka,
Gdzebë pò nas Kaszëbach nie bëła pamiãtka.*

Nòwicy nëch kaszëbszczich pamiãtków w swiece je dzãka Cenòwie, a òsoblëwie Derdowsczémù. Jak bëł tu na Kaszëbach, na naju swiãti zemi pòmòrsczi, wãdrowòł òd gimnazjum do gimnazjum, a szpòsów nie żalòwòł. Pòzni szukòł retënkù dlò papieża, zòróbkù w Parizu, mądrosccë w Petersburgù, Warszawie a Lwòwie. Nòwicy miru nalòzył w Torniu,

równak szczescô mùszôł szëkac w Hamerice. Tam, w Winónie, załôzył familiã, „Wiarusa” a „Katolika”, òbjachôł wszëszczé stanë, napisôł dwa dokazë: *Jasiek z Knieji* i *Szymek z Wiela w podróży do Ameryki*, a jesz do tegò *Nórcyk kaszëbsczi abò kòruszk i jedna maca jãdrny prôwdë*. Pierszô mądrosc z negò kòrca prôwdë brzëmi: *Kaszëbie gwësno nôlepi w òjczëźnie*.

Na spòdlim: J. Bòrzëszkòwsczi, *W roczëznã pòswiãceniô pòmnika Jarosza*, „Pomerania”, nr 10, 2017, s. 46,

WYPRACOWANIE

na temat nr

	Miejsce dla egzaminatora

Lined writing area consisting of 28 horizontal dotted lines.

Vertical column containing 28 horizontal solid lines, likely serving as a margin or a secondary writing area.

Tabele wypełnia egzaminator!

1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	1	0
-----------	---	----------	----------

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16	liczba błędów rzeczowych	Ogółem KLiK

3. Kompozycja wypowiedzi

3a	Struktura wypowiedzi	3	2	1	0			
		A	B	D	C	E	F	G

3b	Spójność wypowiedzi	3	2	1	0
-----------	----------------------------	----------	----------	----------	----------

liczba błędów w spójności

3c	Styl wypowiedzi	1	0
-----------	------------------------	----------	----------

4. Język wypowiedzi

4a	Zakres i poprawność środków językowych	7	6	5	4	3	2	1	0																
		1 A	1 B	2 A	1 C	2 B	3 A	1 D	2 C	3 B	1 E	2 D	3 C	1 F	2 E	3 D	1 G	2 F	3 E	1 H	2 G	2 H	3 F	3 G	3 H

liczba błędów językowych

4b	Poprawność ortograficzna	2	1	0
-----------	---------------------------------	----------	----------	----------

liczba błędów ortograficznych

4c	Poprawność interpunkcyjna	2	1	0
-----------	----------------------------------	----------	----------	----------

liczba błędów interpunkcyjnych

Suma punktów	
---------------------	--

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)